

Pozvání k následování

Zkazil si život – řekli o jednom novici spolužáci a lidé kolem něj. Byl tak nadaný, a on šel za mnicha! Co z toho života bude mít? Celý ho ztratil...

A navzdory takovémuto rozumnému, logickému závěru přicházejí lidé a chtějí prožít svůj život jako následování Krista. Chtějí ho napodobovat. Setkali se totiž se slovem Otce, který poslal svého Syna, a stejně jako Syn i oni pocítili, že plnost života je nejen ve spojení se světem, ale také v naslouchání Bohu Otci a v jejich spoluúčasti na Jeho záměrech.

Proto přicházíme a zkoumáme, zda slovo, které jsme zaslechli, můžeme interpretovat jako Boží pozvání k celoživotnímu, nerozptylovanému, pokornému a pravdivému dobrodružství s Bohem. Dobrodružství, kdy jsme znovu a znovu překvapeni Boží velkorysostí v jeho záměrech s člověkem. Dobrodružství, kdy jsme svědky Božích zázraků, o kterých můžeme svobodně hovořit, neboť nás nepoutají jiné povinnosti a závazky.

Přeji všem, kdo zaslechnou toto tajemné Boží pozvání, aby mu dali prostor, neboť je dovede do netušených světů.

Paul Josef S.J.

Rozlišování povolání

Přemýšlivé osoby, zvláště ty, které se pokoušejí objevit základní směr ve svém životě, chápou, že existuje nepřeborné množství hlasů, které na sebe upozorňují. Jak ale může člověk zaslechnout pravdivé volání Boží a najít způsob, jak na ně vhodně odpovědět? Může člověk rozpoznat své životní povolání?

Dva příklady

První z nich je příklad člověka, který si přál objevit životní stav, jež pro něj Bůh připravil. Při hledání Božího plánu pro svůj život došel k přesvědčení, že Pán si přeje, aby byl knězem. A tak tu možnost vložil do modliteb a prosil, aby mu ji Bůh potvrdil. Nejprve pociťoval vnitřní klid, ale později se dostavil vnitřní zmatek, nadšení ze života vyprchalo, jeho mysl se točila jen kolem sebe, nemohl spát a život se mu stal neúnosným břemenem. Když hovořil o své situaci s duchovním vůdcem, řekl mu, že jedinou cestou k životu „v plné dokonalosti“ je kněžský stav. Jeho duchovní vůdce mu ale naznačil, že je možné žít plně dokonalý život v jakémkoliv životním stavu, do kterého člověka Bůh volá. Nato mu mladý muž odpověděl, že jeho nejhlubší touhou bylo manželství a výchova dětí. Pak následovalo několik týdnů modliteb a ověřování jeho vnitřních zkušeností a současně uvažování o manželství jako životním stavu.

Výsledkem bylo něco opačného, než původně zamýšlel. Nadchl se pro život v nových možnostech, rozpoznal, že i v manželství může sloužit jiným lidem. Ten člověk je nyní šťastně ženatý, má tři děti a je zapojený do podpory laické spirituality v každodenním životě.

Druhý příklad je téměř opačný než ten první. Mladá žena se hluboce zamilovala a po zkoumání vlastního nitra došla k přesvědčení, že je povolána k manželství. Čím více se však blížila svatba, přicházel také nepokoj a zneklidnění, když přemýšlela o svém budoucím životě. Po jistém zkoumání se stalo evidentním, že nešlo pouze o normální obavy nevěsty. Svojí nejistotou a zmatkem ale nechtěla zranit muže, kterého velmi milovala. Nicméně následující otázka přetrvávala: „Jak mohu nejlépe sloužit Bohu?“ Mladá žena totiž zaskoušela velkou touhu žít pro druhé a sloužit mnoha lidem. I když nepociťovala jistotu, že jde o povolání k zasvěcenému životu, tato skuteč-

nost jí naznačovala, že potřebuje silnější povzbuzení pro své manželské povolání. Po týdnu duchovních cvičení se rozhodla, že prožije nějaký čas v některém řeholním domě, aby získala zkušenost tohoto jiného způsobu života. Vstoupila do formačního domu a po roce života zde zakusila milost svobody a úctu k oběma životním povoláním. Uvědomila si, že může být šťastná a sloužit Bohu v obou životních stavech. Věděla také, že je svobodná vybrat si jedno z těchto povolání, a to takové, které více naplňuje její touhy. Vybrala si zasvěcený život a i po dvaceti letech života stále zakouší, že to je její životní povolání.

Tyto dva příklady ukazují, že cesta objeovávání našeho životního povolání může být hodně klikatá. Mimoto naznačují, že je užitečné mít někoho, kdo nás na naší cestě doprovází či vede, někoho, s kým bychom mohli diskutovat o všech svých starostech dotýkajících se povolání.

Životní povolání

Slovo povolání je odvozeno od slovesa volat. Tím se naznačuje, že Bůh nejprve působí mimo nás, že nás zve a mluví k nám. Zároveň si uvědomujeme, že toto působení nemůžeme pominout. Odpovídáme na ně buď ano, či ne. Ignorovat ho znamená říci ne. Věříme, že Bůh každého z nás volá ke konání dobrých věcí ve světě. Jsme voláni k tomu, abychom měli zájem o jiné lidi, k tomu, abychom se

Hledání povolání má podobu dialogu
(Ilustrační foto GC36 Communications)

stali nástroji lásky, míru a spravedlnosti.

Někteří lidé zakoušejí ve svých touhách a snech Boží povolání jako Boží nabídku být tu pro druhé lidi, pro církve, a plně tak naplnit svůj život. Bůh má o každém z nás svůj sen. My všichni jsme Bohem neopakovatelně milováni a voláni. A jediné, co si Bůh přeje pro celé lidstvo a pro každého jednotlivce, je dobro. Boží sen o nás spočívá v tom, že se každý svým způsobem připojíme ke Kristu a v budování lepšího světa naplníme svůj život. „Neboť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já sám, (...) jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti. Budete mě volat a chodit ke mně,

modlit se ke mně, a já vás vyslyším. Budete mě hledat, a naleznete mě, když se mě budete dotazovat celým svým srdcem (Jer 29,11-13).“

V současné době existuje mnoho cest, jak odpovědět na volání, která zakoušíme v našem životě. Některá z těchto volání vyžadují naši celou existenci. Jiná jen zčásti vyjadřují to, kdo jsme a jak se chápeme. V procesu rozlišování našeho životního povolání se snažíme poznat jistý směr a způsob našeho bytí ve světě. Naše životní povolání v sobě většinou obsahuje dva aspekty: důvěrný vztah k druhým lidem, včetně Boha, a celoživotní zaměření, které jsme si zvolili, abychom byli ušlechtlejšími vykonavateli Boží lásky ve světě. Když mluvíme o našem povolání k manželství, kněžství, svobodnému stavu či zasvěcenému životu, máme na mysli trvalý způsob naší existence ve vztahu k lidem a Bohu. Tato skutečnost spolu s celoživotní specializací tvoří životní cestu, pro kterou se rozhodujeme a pomocí níž chápeme celé naše bytí tváří v tvář nám samotným, jiným lidem a Bohu. Různí lidé přistupují ke svému povolání různým způsobem. Někteří lidé uvažují nejdříve o své činnosti-specializaci a jiní zase o životním stavu, jako je manželství, kněžství, zasvěcený život či svobodný stav.

Celá naše existence je utvářena skutečností povolání. Vskutku, celý lidský rod a také církev jsou zapoje-

ny do dialogu volání-odpovědi s Bohem. Tento dialog tajemným způsobem vyjadřuje působení Krista v procesu proměny celého světa v Něho samého. Náš vlastní dialog volání-odpovědi je součástí tohoto procesu transformace světa. Byli jsme povoláni k bytí v konkrétní rodině, zemi a národě. V atmosféře svobody jsme všichni voláni, abychom na toto volání odpověděli, a tak objevili, kdo ve skutečnosti jsme a jaká je naše role ve světě. Navíc má být tento dialog stálým projevem naší existence.

Jsme voláni k tomu, abychom rozvíjeli plný potenciál lidství. Naší odpovědí je napomáhání růstu Božího semene či Kristovy lásky v nás. Jednoduše to vyjadřuje sám Kristus: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás (Jan 15,12).“

Zakoušíme mnoho různých volání: volání k existenci, volání ke hříchu, volání k zapojení se do Kristova projektu budování světa lásky, spravedlnosti a míru. Můžeme se mnohému přiučit, když zrekapitulujeme své životní zkušenosti a když ta volání, která jsou od Boha, rozlišíme od těch, která jsou od nepřítele lidského rodu, nepřítele naší skutečné lidské podstaty.

*John English SJ
Přeložil Josef Horehled SJ
Pokračování příště*

Téma povolání v Bibli

Život kněze nebo řeholního bratra či sestry v církvi chápeme jako povolání, jako poslání na celý život. Bůh je Pánem lidských životů i dějin, a na stránkách Bible jsou kladné činy důležitých postav chápány jako důsledek setkání s ním.

I běžná zkušenost ukazuje, že výraznější světské osobnosti často vnímají svůj život a činy jako inspirované posláním, které přesahuje jejich osobní volbu. A vnímá to často i jejich okolí. Biblický přístup tedy není pohádkový a odpovídá realitě. V biblických postavách můžeme zahlédnout i sebe.

Proroci povolání Hospodinem

Ve Starém zákoně se líčí podrobněji osobní povolání Mojžíše, Samuela a Eliáše s Elišou. Druhá kniha Mojžíšova vypráví o událostech kolem Mojžíšova narození a výchovy u faraonova dvora, čímž svědčí o jeho mimořádnosti a o tom, že stopy Božího povolání člověka obvykle nacházíme už v mládí. To, že se Mojžíš sám zastal svých rodáků a bral se za spravedlnost i mezi nimi, vypovídá o jeho soucitu a horlivosti. Scéna setkání s Hospodinem u hořícího keře potvrzuje Mojžíšovu duchovní vnímavost a otevřenost k dalekosáhlejším cílům než jen k obvyklému uplatnění se v práci a v rodinném ži-

votě. Ani mocné Boží znamení však „nepřeválcovalo“ Mojžíšovu vůli. K souhlasu dospěl až po delším hovoru s Hospodinem, ve kterém neukrýval své slabiny a pochybnosti. Mojžíšovo povolání je typem povolání člověka, který vnímá potřebu chvíle a touží přispět, ale teprve po několika slepých uličkách nachází v Bohu svou cestu.

První kniha Samuelova vypráví o povolání proroka Samuela, který má později pomazat na krále Davida, jednu z klíčových postav dějin spásy. Samuel se rodí ženě, která nemá děti, plná emocí prosí o potomka a slibuje, že bude-li to chlapec, odevdá jej Bohu ke službě. Dnes to zní jako nerespektování synovy svobody, ale můžeme zde vnímat i hlubší rovinu. Svým slibem totiž matka vnitřně uvolňuje silné pouto k dítěti a dává mu svobodu k vlastní cestě. Dává také najevo, že život dítěte přijme jako Boží dar a že si jej nebude přivlastňovat, a to ani tehdy, bude-li jedině. Bývalo časté, že matky v mod-

litbě nabízely některé ze svých dětí Bohu. Nedrží si dnešní rodiče podvědomě své děti pro sebe? Nepřetahují se o ně malověrně s Dárcem života? Jedné noci slyší mladý Samuel vnitřní volání, ale nejprve mu nerozumí a pomáhá mu je dešifrovat kněz Élí. Při rozeznávání Božího volání je potřeba věnovat pozornost vnitřním hnutím, a bývá důležitá přítomnost někoho, kdo se v duchovních věcech orientuje a dokáže při rozlišování pomoci.

Počátky Eliášova osobního povolání v První knize Královské nenacházíme. Prorok začíná jednat sice v Hospodinově jménu, ale z vlastní drsné horlivosti, dokud se po střetu s Baalovými proroky a s královnou Jezabelou nedostane na pokraj svých sil. Pak teprve dochází k setkání na

hoře Chorebu, kde k němu Hospodin promlouvá a jeho divoké jednání kultivuje. I tento příběh odráží duchovní zkušenost. Bůh nás někdy musí nechat dojít až na hranice našich přirozených možností, než dokážeme zaslechnout jeho hlas a volání, které nikdy není primitivně násilnické a neklidně divoké. Svého nástupce Elišu si Eliáš vybírá na přímý Hospodinův zásah a do svého odchodu z života jej má u sebe jako učedníka. Stává se i dnes, že kněží nebo řeholní osoby pozvou do své blízkosti člověka, který později přijme jejich životní cestu za svou.

Ježíšovo povolání

V evangeliích se vše soustředí na Ježíše. Jeho poslání obvykle bereme jako samozřejmé a bezproblémové, vždyť byl přece Boží Syn, a tak měl

Mojžíšovo setkání
s Hospodinem
v hořícím keři na
obrazě Marka Chagalla
(Repro archiv)

vše jasné. Podíváme-li se však na jeho životní cestu z hlediska jeho lidství, zahlédneme v ní zásadní inspirace a světlo i pro naši cestu k Boží službě.

U Ježíšových lidských počátků stojí Maria a Josef. Oba musejí jeho početí a narození přijmout jako službu Bohu. Přijímají fakt, že dítě, které jim je dáno, patří zcela Hospodinu, a Ježíš tak po lidské stránce snadněji dorůstá k přijetí plánu svého Otce s jeho životem. Rodiče a blízké osoby bývají v životě povolání člověka důležitým vzorem vztahu k Bohu. Vyprávění o tom, jak dvanáctiletý Ježíš zůstal po návštěvě Jeruzaléma místo návratu domů v chrámě, ukazuje, že se jeho zájem o Boží záležitosti projevoval již od mládí. Podobně tomu bývá i v životě povolaných. I pochybnosti a odklony od života z víry mohou být paradoxně projevem palčivého zájmu a náročného hledání. Jen pár slovy se evangelium zmiňuje o Ježíšově dospívání a zrání do třiceti let. Povolání nevyroste hned a naráz, vyžaduje čas a důkladnost a vzhází spolu s tím, jak se člověk přirozeně rozvíjí.

Na veřejnou scénu vstupuje Ježíš po křtu v Jordánu uprostřed lidí, kteří přijali Janovo kázání jako Boží výzvu. Povolání se rodí v prostředí, kde se bere život jako příležitost k práci na sobě a pro druhé z hlediska vyššího smyslu a cíle v Bohu. Po křtu Ježíš nad sebou vidí Ducha sva-

tého v podobě holubice, a slyší hlas: „To je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“ Duch svatý je znamením a ujištěním, že Boží poslání bude provázeno i Božím vedením. Hlas sděluje, že Ježíše posílá nebeský Otec nejen mocí, ale především z lásky. I povolání lidé dříve nebo později objevují zásadní úlohu Boží lásky, jinak vnitřně usychají a zůstávají tvrdí a nespokojení. Hned po křtu Ježíš prochází pokušeními, čímž připravuje své následovníky v povolání na vnitřní zápasy, které je budou po celý život provázet, v nichž je však možné vítězit. Nakonec celý Ježíšův život je vzorem toho, čím procházejí ti, kdo jdou za ním. Proto také svatý Ignác nechává zájemce o přijetí povolání prožít ve třicetidenních exerciciích klíčové momenty Ježíšova života: všednost i neobyčejnost, uznání i odmítání, bezmoc i sílu, utrpení i oslavení.

Ježíš provokuje i přitahuje

Ježíš jedno přitahoval a druhé popuzoval svou nezávislostí na materiálních věcech a neodchýlením se od Boží vůle navzdory všemu vnějšímu odporu. Žil také jako svobodný muž bez vlastní rodiny, zjevně nekladl žádný důraz na fyzické zachování rodu, upřednostňoval přibuzenství duchovní před pokrevním a vyvolení starozákonního lidu nechápal jako důvod k výlučnosti, ale jako poslání k šíření Božích darů k užítku všech lidí. Tím Ježíš inauguroval způsob

života v celibátu pro Boží království. Možnost zřeknout se manželství pro Boží království je náročné křesťanské specifikum. Ježíš vydobyl člověku možnost následovat jej v životním stylu, který svědčí o přednosti Božího a věčného před lidským a časným, zároveň však lidské a časné nesnižuje, ale dává mu vyšší a hlubší smysl a cíl.

Ježíš také přímo oslovoval některé lidi, aby ho následovali. Povolání slovy „pojď a následuj mě“ nám dnes může připadat ukvapené. Janovo evangelium ale vypráví o setkání učedníků Jana Křtitele s Ježíšem a o tom, jak k němu hned zvali i své blízké, čímž naznačuje, že ti, které Ježíš později povolával, se s ním už dříve znali. Také dvanáct apoštolů si Ježíš vybral ze širšího okruhu učedníků až po nějaké době spolupráce

a po dlouhé modlitbě, a lidem, kteří se sami nabízeli k následování, nezatajoval obtíže a rozhodnutí nechával na nich. V evangeliích vnímáme spíš „úspěšná“ povolání a dnes více vidíme „nezdařené“ pokusy, ale Ježíšův povzdech, že je „dělníků málo“, upozorňuje, že ani v jeho době nebylo přijatých povolání k „důslednému“ následování nadbytek. Přesto však nakonec všechno bylo a je v moudré Boží režii.

Podle Písma Bůh nevolal lidi ideální a dokonalé, ale takové, jací byli, i s jejich složitými povahami a slabostmi. Rozhodující bylo, že se nechali vnitřně zasáhnout, opustili své představy a vydali se s ním na celoživotní cestu. Pak v nich mohla pracovat Boží milost, a ta v ochotných lidech působí divy i dnes.

František Hylmar SJ

Ježíš povolává rybáře Petra na starokřesťanské mozaice z baziliky v Ravenně
(Repro archiv)

Najít, co je nám nejvlastnější

Život praktikujícího křesťana je formován osobním vztahem s Ježíšem, který ovlivňuje jeho rozhodování a jednání. I když se při zpovědi vyznává, že Boha neměl vždy na prvním místě, přesto se snaží žít podle jeho vůle. O to více hledá Boží pomoc a světlo, když se jedná o tak důležité životní rozhodnutí, jako je jeho vlastní povolání.

Duchovní cvičení sv. Ignáce

Jedním z nástrojů k rozlišování povolání, které nám církev ze své bohaté tradice nabízí, jsou Duchovní cvičení sepsaná v 16. století svatým Ignácem z Loyoly. Jsou vhodná nejen pro volbu kněžského či řeholního povolání, ale k rozlišování životního povolání všeobecně. Jak píše sv. Ignác na začátku své knížky již v první poznámce, duchovní cvičení slouží k „přípravě a disponování duše k tomu, aby se člověk zbavil všech neuspořádaných náklonností, a po jejich odstranění aby hledal a našel Boží vůli v uspořádání vlastního života ke spáse duše“.

Duchovní cvičení svatého Ignáce jsou tedy zaměřena na volbu životního stavu. Aby toho byl člověk schopen, je nutné připravit ho a uvést do takového vnitřního stavu, ve kterém je schopen svobodně a pravdivě poznat a zvolit svou životní cestu. Prakticky to znamená, že si člověk nejprve uvědomuje cíl svého života v Bohu

a ujasňuje prostředky, které k cíli vedou. Pak následuje uvažování o zneužívání dobrých prostředků, ke kterému dochází, když se ztratí ze zřetele správná hierarchie hodnot a cíl, je to tedy přemýšlení nad hříchy všeobecně i nad osobními selháními.

Následují meditace na témata, kterými se člověk bezprostředně připravuje na vážné rozhodování. Tyto meditace se soustřeďují zejména na Ježíšův život a na to, k čemu vyzývá a volá své učedníky. Na konci těchto rozjímání by člověk měl být připraven učinit volbu svého životního povolání, rozhodnutí rozumné a svobodné, učiněné ve světle, které – protože je učiněno s Bohem – přináší pokoj a radost.

Předtím, než člověk začne intenzivní rozlišování o svém povolání v duchovních cvičeních, měl by zkoumat svůj život, zamyslet se nad svými touhami, schopnostmi a dary, a měl by si uvědomit, zda vůbec spl-

ňuje předpoklady k jisté životní cestě. Rozlišování a volba se může dělat jen mezi možnostmi, které jsou reálné, k nimž člověk má předpoklady, a to fyzické, psychické a duchovní. Jistá omezení vylučují konkrétní cesty. Např. ke vstupu do řádu se vyžaduje jistý věk (podle kanonického práva nejméně sedmnáct let), a omezení má i horní věkovou hranici (ta může být různá). Při vstupu do semináře se vyžaduje ukončené středoškolské vzdělání s maturitou apod. Také jisté choroby, jako např. schizofrenie, vylučují z kněžského povolání.

Povolání je specificky osobní

Svatý František Saleský ve své knize Úvod do zbožného života velmi výstižně hovoří o různých životních povoláních. Všichni jsme sice voláni k dokonalosti, ale podle našeho stavu máme také různou cestu, různé zaměstnání, různou zbožnost. Naše touhy, náklonnosti, zájmy, schopnosti a dary nám mohou naznačit naše směřování.

Všechna povolání mají projít rozlišováním a volbou k životnímu stavu, který každý člověk má nějak vepsaný do svého života. Naším úkolem je uvědomit si, rozpoznat a rozhodnout se pro tuto naši jedinečnou cestu. Dramatické životní osudy se často rodí z toho, že se lidé moc nesnaží poznat své osobní povolání anebo nejsou věrni své jedinečné cestě. Je to však vždy volba člověka – více či

méně svobodná – kterou Bůh respektuje, a pokud ji člověk žije v souladu s Božími pravidly a zákony, přináší mu naplnění a vnitřní pokoj.

Před několika lety vyšla příloha Katolického týdeníku týkající se manželství. Mezi jiným tam byla tři kritéria, podle kterých mladí lidé mohli poznat, že vztah má budoucnost. Po delším čase chození by měli poznat, zda se k sobě hodí povahově; pak by měli znát nejen přednosti a kvality toho druhého, ale také jeho slabiny a nedostatky; a poslední kritérium bylo, zda jsou schopni a ochotni ty negativní stránky svého partnera nést. Myslím, že to platí i o duchovním povolání, kdy církev anebo řehole zkoumá své kandidáty. Oba musí zvážit, zda k sobě pasují (člověk a např. řád); to samé platí o darech, schopnostech a vnitřních dispozicích i lidských slabostech, a pak, zda ty nedokonalosti druhého nepřekáží společnému životu.

Motivace a kritéria

Když někdo vstupuje na duchovní cestu, je třeba prověřit, jaká je jeho motivace a zda charakteristika jeho osobnosti odpovídá povolání, které například určitý řeholní řád považuje za své vlastní.

Příklady z evangelia ukazují na to, že apoštolové byli povoláni k Ježíšovu následování postupně. Nejprve se stali věrnými posluchači (Jan 1,37-51). Druhé povolání je být jeho učedníkem: „... zanechali svého otce,

Hlavní motivací duchovního povolání je touha po Bohu
(Ilustrační foto GC36 Communications)

nechali sítě a šli za ním (Mk 1,18-20; Mt 4,18-22)“. A třetí je být apoštolem: „Potom vystoupil na horu, zavolał k sobě ty, které sám chtěl, a oni přišli k němu. A ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, protože je chtěl posílat kázat... (Mk 3,13-15; Lk 6,12-16; Mt 10,1-4).“ V evangeliu jsou ale uvedeny i situace, kdy zájemci o následování jsou odmítnuti. Jejich životní úloha je jiná (Mk 5,1-20; Lk 8,38-39).

I toto je předmětem rozlišování povolání, zda touha následovat Ježíše pochází pouze z nás, nebo zda je

skutečným Božím pozváním. Občas člověk může být v duchovním, kněžském či řeholním stavu spokojený, může ho to i bavit, ale objektivně vzato z různých důvodů nemusí být pro toto poslání vhodný. Důvodem může být touha po vzdělání a kariéře, útěk ze života, sociální zajištění či neschopnost navazovat vztahy, narcistická osobnost apod.

V dnešní době je více autorů duchovní literatury, kteří nám pomáhají uvědomit si pomocí různých znaků naši cestu. Jedním z nich je rakouský jezuita Josef Maureder,

který ve své knize Porozumět Božímu volání předkládá jasná a rozumná kritéria užitečná při rozlišování osobní životní cesty člověka. Jednou z důležitých podmínek rozlišování je přítomnost zkušeného člověka, který hledajícího duchovně doprovází a pomáhá mu vidět „znamenání“, protože povolání je cesta s ukazateli. Charakteristickým znakem správnosti je volba, svobodné rozhodnutí.

Josef Maureder hovoří o Boží vůli jako o trojím tónu jednoho Božího hlasu: první, nosný tón je *naše osobní přirozenost* (životní příběh, dary, charakter, silné a slabé stránky), tedy to, co můžeme; druhým hnacím tónem jsou *naše touhy* (ideály, osobní hodnoty, přání), tedy to, co bychom chtěli; třetí tón je znepokojivý a vábivý, je to *zasazení objektivními hlasy zvnějšku* (modlitba, Písmo svaté, diskuze, důvěryhodní lidé, znamení času), tedy to, co musíme. Podle Mauredera, když tento trojí tón zazní v souzvuku, ukáže se pravá cesta.

Jiný autor, Andreas Tapken, bývalý rektor teologického semináře v Münsteru a docent Institutu psychologie na Papežské gregoriánské univerzitě v Římě, píše velmi věcně a jasně o pěti předpokladech kněžského a řeholního povolání. Na prvním místě je třeba zjistit, zda jde o člověka, který skutečně hledá Boha. Tedy, je-li jeho *motivace inspi-*

rovaná touhou po Bohu. Druhým předpokladem je *stabilní identita* kandidáta. Ve své podstatě to znamená znát sebe sama, mít zralý vztah k sobě, ke svým pocitům, a být schopen rozvíjení své identity. S osobní zralostí je spojeno třetí kritérium, *schopnost mít rád a darovat svůj život*, jinými slovy, zda je dotyčná osoba schopna pracovat pro druhé, zajímat se o ně, zda je schopna sebe-darování, lásky a úcty. Čtvrtým předpokladem je *spiritualita společenství*, pro řeholní život přímo zásadní, protože vyžaduje schopnost spolupráce a ducha společného života. Posledním, pátým kritériem je *ochota se učit*. Předcházející kritéria je třeba rozvíjet, a schopnost přijímat nové poznatky a postoje se bez schopnosti učit se prostě nedá nabýt.

Osobní povolání je darem pro každého člověka. Žádný člověk zde není navíc a nikdo není bez osobního poslání či povolání. Toto vědomí by mohlo být dobrým začátkem při hledání vlastní jedinečné osobní cesty, kterou máme ve svém nitru hluboce vepsanou. A s někým, kdo nás zná a doprovází, k tomu vnitřnímu pokladu jistě dojdeme. Jak tvrdí indický jezuita Herbert Alphonso, osobní povolání je odhalením toho, co je nám nejnvnitřnější a nejvlastnější.

Jan Adamík SJ

Do vztahu počítadlo nepatří

Povolání je věc navýsost jedinečná a osobní. Bůh nás vede rozličnými cestami. Přesto nám může v jejich hledání nejvíce pomoci právě příběh druhého člověka. O svůj příběh nalezení řeholního povolání se v následujícím rozhovoru podělí jezuitský scholastik Václav Novotný.

Václave, pocházíš z věřící rodiny. Co pro tebe víra znamenala v dětství a co v době dospívání? Prošels pozvolným vývojem víry, nebo jsi zažil něco jako návrat k víře?

Rodině nepřestávám být vděčný za solidní fundamenty, ale i svobodu, ve které se má víra mohla rozvíjet. Vzpomínky z dětství jsou pro mne spojené se společnou večerní modlitbou, samozřejmě ne vždy se u ní lehce vydrželo, ale též se společným slavením liturgie, svateb i pohřbů. Ministrovával jsem u sv. Michala v Olomouci – tehdy tam ještě sídlili dominikáni – kde jsme po mši měli ministrantské schůzky a běhávali po chrámových kupolích a sklepeních. Důležité pro mne byly okamžiky spojené s odkrýváním krásného Pána v přírodě a umění. V dětství jsme trávili prázdniny v Beskydech u dědečka na chatě, kde dětské hry přecházely do toulek a poodkrývání obtisků Boha ve stvoření. Miloval jsem také pohled na hvězdy během nočních hlídek na skautských táborech. Měli jsem doma starý gramofon, na kterém jsem si obzvláště rád pouštěl Dvořákovu devátou symfonii. Z literatury mě fascinoval Tolkienův mytologický svět, který jsem četl stále dokola, ale též Lewisova Narnie. Nejoblíbenějšími knihami z Bible byly Skutky apoštolů a Genesis. Ze světec-kých postav Daniel, apoštol Pavel a Dominik Savio.

Dospívání, ve smyslu hledání vlastní identity, nebylo lehkým obdobím. Za mnoho vděčím východní církvi – závanu svobody, mystické jiskry a daru syntézy, které jsem vnímal při četbě děl povstalých v pravoslavném prostředí. Dostojevský sehrál vážnou roli v přiblížení se k tajemství člověka (ne pouze psychologicky) a v něm ukryté svobody. Skrze Tomáše Špidlíka jsem se dostal též k četbě ruské náboženské filozofie, zejména Solovjova, Berd'ajeva, Bulgakova a Florenského. Špidlík byl pro mne také velkým impulzem k odkrývání ignaciánské spirituality a modlitby srdce.

K druhé části otázky: Vývoj i návrat byly pro mne vždy neoddělitelně propojeny. Z jedné strany neustálý rozvoj, pozvolné vrůstání do Božího Srdce. Zároveň neustálý návrat (*metanoia*) z glorifikace svého ega ke chvále Boha.

Původně jsi vystudoval medicínu. Proč ses nakonec rozhodl stát jezuitou a vydal se na cestu ke kněžství? Jaký impuls tě přivedl k tomu, abys přemýšlel o tomto povolání?

První tiché doteky Boží pamatuji již během dětství. Byly dlouhé chvíle mlčení z mé strany, kdy jsem na to téma nechtěl s Pánem rozmlouvat, ale též ticho z Boží strany, kdy On trpělivě čekal, než budu schopen přijmout jeho Slovo. Jakým způsobem do celku mého povolání zapadá studium medicíny, stále nejsem schopen v úplnosti odpovědět. To vše ještě ukáže čas.

Co bylo v tvých úvahách důležitější – povolání ke kněžství, nebo povolání k řeholnímu životu? Nebo obojí současně?

Prvotní byl pro mne dar kněžství, který ale našel svůj přirozený výraz v bytí jezuitou. Četba ignaciánských pramenů mě vedla k první zkušenosti pětidenních duchovních cvičení, které jsem absolvoval ještě během gymnaziálních let pod vedením P. Josefa Tichého v Kolíně. Mými duchovními průvodci i zpovědníky byli též jezuité, nejprve tehdejší studentský kaplan v Olomouci P. Pavel Bačo a později P. Michal Altrichter. Proto povolání k řeholnímu životu přišlo jaksi automaticky, bez delších reflexí, jako něco, co mi již dlouho předtím bylo vlastní.

Řeholní život ve své radikalitě tří slibů společně s darem společenství spolumatrů je pro mě neustálou výzvou, odpovědí a způsobem dorůstání do plnosti mého povolání.

Svatý Ignác hovoří o třech dobách vhodných pro volbu povolání: nepochybné Boží volání, zkušenost útěch a neútěch (duchovní rozlišování) a klidná doba bez vnitřních hnutí. Která z nich u tebe hrála hlavní roli?

Dlouhou dobu jsem procházel různými, často protichůdnými hnutími o odlišné intenzitě. Byl čas, kdy jsem procházel i několikarokním klidem, a poté se srdce znovu ozvalo a volalo po svém domově. Myslím, že by se to dalo přirovnat k tomu, co Ignác nazývá druhou dobou. Tento čas byl však zakončený momentem velice jasným, ve kterém se všejevilo prosté a průzračné, roztržité já se (alespoň částečně) scelilo v Jediném, takže jsem nemohl pochybo-

vat, kde je to místo, kde budu Pánu nejbliže. Tedy zase spíše to, co Ignác nazývá první dobou volby.

Jakým způsobem jsi rozlišoval? Jaká byla tvá „pro“ a „proti“ kněžství a řeholnímu životu?

Nikdy jsem se neřvil na povolání z perspektivy pro a proti. Chápu, že někomu více racionálního charakteru to může být nápomocné, ale pro mne je tam přílišné nebezpečí lidského prospěchářství. Kde je vztah, tam je třeba počítadlo odložit. I když Ignác připouští zvažování „výhod“ a „nevýhod“, upozorňuje též, „aby ona láska, která mnou hýbá, abych si zvolil tuto věc, sestupovala shůry od Lásky Boží“.

Co byly hlavní důvody pro volbu jezuitů? Postava svatého Ignáce, živí jezuité, jejich dějiny, nebo způsob života a spirituality?

Od počátku jsem byl silně napojený na jezuitské dílo Centrum Aletti a nakladatelství Refugium v Olomouci, jejichž knížky jsem s chutí hltal. Postupně jsem se též seznámil s některými jezuiti a obdivoval jejich vášeň a nasazení pro Boží věci, nezaokrouhlující přístup ke konkrétnímu člověku, odvahu mluvit, ale i jednat v nepopulárním prostředí.

Postupně jsem se seznamoval s ignaciánskou spiritualitou, která mi byla (a stále je) blízká svým důrazem na citlivost k vedení Ducha, dále způsobem kontemplace – vidět Boha ve všech věcech – a Ignácovou odvahou a zápalem jít tam, kde je potřeba.

Samozřejmě zkušenost exercicií hrála v celém procesu rozlišování zásadní roli.

Co z těchto důvodů zůstává pro tebe nosné i dnes a pro budoucnost?

Bylo důležité, aby se mé ideály vtělily do konkrétního života, kde spousta psychologizmů odpadá a je potřeba často bolestné, ale nezbytné obrušování. Naštěstí však Pán naplňuje nitro každého člověka spalující vášní svého Ducha, která nás nenechává na pokoji, dokud nespočineme v jeho Království. Nedávno skončená generální kongregace nás vyzývá, abychom byli muži ohně, svědky i nositeli Božího smíření, které prýští z jeho probodeného Srdce. Rád bych v budoucnosti prožíval své povolání právě takto.

Připravil Petr Havlíček SJ

Boj a kontemplace

V pátek 14. října 2016 zvolila 36. generální kongregace (GK) do čela Tovaryšstva Ježíšova poprvé v dějinách řádu jezuitu, který nepochází z Evropy, Venezuelana Artura Sosu. V následujícím rozhovoru přibližuje třicátý první generální představený jezuitského řádu své dětství a okolnosti vstupu do Tovaryšstva a zamýšlí se nad současným stavem řádu i oblastmi jeho působnosti.

Kdo je Arturo Sosa a jak se stal otcem Sosou, generálním představeným Tovaryšstva Ježíšova?

K tomu, abyste pochopili, kdo jsem, stačí mít na paměti dva zdroje: moji rodinu a kolej sv. Ignáce v Caracasu, kam jsem chodil na základní i střední školu, tedy od pěti do sedmnácti let. Moje rodina žije ve Venezuele po více než tři generace, ale můj dědeček z matčiny strany přišel do Ameriky ze španělské Kantábrie, ze Santanderu. Je nás šest sourozenců. Já jsem nejstarší, po mně přišly dvě sestry, pak bratr, který nyní žije ve Spojených státech, a další dvě sestry; všechny čtyři sestry žijí ve Venezuele. Byli jsme praktikující katolíci; moje prateta byla řeholnice a bratranec se stal jezuitou. A právě tam, ve své rodině, jsem se naučil modlit a otevírat se zkušenosti druhých. Už jako dítě mě otec často brávil na cesty, které podnikal po celé zemi. Byl právní zástupce a ekonom, podnikatel, který vstoupil do politiky a jeden rok byl ministrem financí v přechodné vládě po svržení diktatury Marcose Péreze Jiméneze. Téměř po celé dvacáté století byly ve Venezuele u moci diktátorské režimy, a můj otec se na konci padesátých let snažil o vytvoření demokratické vlády. V rodině jsem se také naučil, že nikdo se nezachrání sám: chceme-li se mít dobře, musíme přispívat k blahobytu země.

A ten druhý pramen?

Ten byl stejně důležitý. V koleji sv. Ignáce, kde jsem strávil skoro třináct let, 1953 až 1966, působilo mnoho mladých jezuitů, a bývali jsme tam od rána do večera, od pondělí do soboty. Po škole nás brávali na návštěvy nemocnic nebo na venkov k zemědělcům. Vzpomínám na ty roky jako na velmi činnorodé období. Byl jsem také členem mariánské kongregace a hrál jsem, popravdě dost špatně, fotbal, baseball a basketbal. Po střední škole jsem cítil, že

chci-li lépe přispívat k dobru všech, musím vstoupit k jezuitům, což jsem udělal 14. září 1966, krátce před svými osmnáctými narozeninami.

Co to znamená mít v čele Tovaryšstva Ježíšova poprvé po téměř pěti stoletích jeho existence neevropana (a k tomu Američana)?

Jistě je to důsledek změny, která se dotýká celé církve, a znamená její katolicity, jak to bylo zřejmé při konkláve, které zvolilo Bergoglia. Chci ale zdůraznit nepopíratelnou a velmi důležitou historickou skutečnost: umožnila to misionářská velkorysost Evropanů, která také podporovala predispozici k inkulturaci, jež je typická pro jezuitu a jejich misie. Proces trval více než jedno a půl století a Tovaryšstvo se díky němu stalo multikulturní realitou, která tvoří součást desítek kultur, aby lidem a společnosti ukazovala Ježíše Krista, tvář Boha, a pomáhala jim být lidštějšími. To představuje ohromné bohatství pro jezuitu a pro všechny církve – jako je církev v Latinské Americe, která je velmi živá a často neprávem zplošťovaná na teologii osvobození, jež byla nezdůvodněně představena v karikaturní podobě jako marxistická.

Nový generální představený jezuitů P. Arturo Sosa (vlevo) během své první tiskové konference
(Foto GC36 Communications)

Počty členů jezuitského řádu se za poslední půlstoletí snížily na polovinu. Jaký je stav Tovaryšstva v dnešní době? A jak vypadá formace?

Počty nejsou kritériem, podle kterého bychom měli posuzovat stav jezuitského řádu: sv. Ignác již na počátku hovořil o „nejmenším Tovaryšstvu“. Dáváme přednost kvalitě před kvantitou, a není pochyb o tom, že formace, je-li to možné, je dnes ještě přísnější než v minulosti. Samozřejmě nepopírám hlubokou krizi, kterou zažíváme v Evropě a ve Spojených státech, především kvůli sekularizmu a demografické krizi. Akademická a duchovní formace jezuitů musí brát v úvahu, že mnozí do Tovaryšstva vstupují po studiích. Rámec přípravy se oproti dřívějšímu ještě zpestřil, rozšířil se o psychologii, sociální vědy a různé vědecké oblasti. Na tom, že v Tovaryšstvu znatelně ubylo bratrů, kterých kdysi bylo velmi mnoho, má podíl také zvýšení obecné kulturní úrovně. A s hrdostí říkám, že mé povolání vděčí za mnohé právě jim, „bratrům učitelům“, stejně jako mladým jezuitům ještě před svěcením. Mnohokrát jsem oněměl před zkušeností, kterou tito bratři, řeholníci, ale ne kněží, měli s Bohem. Zvláště si pamatuji jednoho z nich, který se po celý svůj život staral o zvířata na statku a žil kontemplativně. Musíme ale mít na paměti, že v ideální podobě tvoří Tovaryšstvo profesové, tj. jezuité, kteří skládají čtvrtý slib, jichž je dnes velká většina v porovnání s koadjutory, kteří tento slib neskládají, scholastiky, kteří jsou ve formaci, a bratry.

Jak to, že nikdy nevznikla ženská větev jezuitů?

Existovalo a stále existuje mnoho řeholnic, které se nechaly inspirovat ignaciánskou spiritualitou, sdílely a sdílejí ji. A chtěl bych dodat, že bez žen by prostě nebylo možné uvažovat o poslání Tovaryšstva Ježíšova. Na druhou stranu u počátku jezuitského řádu stojí skupina již vysvěcených mužů, která se rozhodla žít nový způsob řeholního zasvěcení: spolu, jako společníci, a ve službě univerzální církvi.

Kde a jak se dnes angažuje řád, který se zrodil k tomu, aby působil na hranicích? Jaké jsou jeho hranice?

Jsmo misionáři a hranic je v současné době, stejně jako v celé naší historii, velmi mnoho: vzdělávání, jak tradiční, tak lidové, služba migrantům a uprchlíkům či obrovské pole působnosti, které představuje boj za sociální spravedlnost a formace k politické angažovanosti. To společně s řeholním životem představuje moje dvě velké vášně: boj a kontemplace, abych užil výrazu, který se používal před několika desítkami let.

Jsou jezuité stále ještě formátory a duchovními vůdci?

Dnes více než kdy jindy. V současné době se tato služba duchovnímu životu ještě zvýšila, stejně jako se znásobily její způsoby, místa a osoby. Vykonat si měsíční, nebo i jen týdenní duchovní cvičení podle sv. Ignáce je kvůli rytmu dnešního života téměř nemožné, a nabízejí se tedy alternativní formy duchovních cvičení v každodenním životě, která mohou trvat až osm nebo devět měsíců. A nedávají je už pouze jezuité, ale i mnoho dalších lidí, laiků či řeholníků, mužů a žen. Po koncilu, jenž představoval milost, jsme mnohem citlivější na rozmanitost povolání a darů, které pocházejí od Boha.

Připravil Giovanni Maria Vian pro L'Osservatore Romano

Přeložila Lenka Češková

Redakčně upraveno a zkráceno

P. Arturo Marcelino Sosa Abascal se narodil 12. listopadu 1948 ve Venezuele. Do Tovaryšstva Ježíšova vstoupil 14. září 1966. Po dvouletém noviciátu studoval v letech 1968 až 1972 filozofii na katolické univerzitě Andrés Bello v Caracasu. V letech 1974 až 1977 pokračoval studiem teologie na Gregoriánské univerzitě v Římě. Na kněze byl vysvěcen roku 1977, poslední sliby složil 12. prosince 1982. Roku 1990 získal doktorát z politických věd na Ústřední venezuelské univerzitě v Caracasu; zabýval se především dějinami idejí. V letech 1978 až 1996 koordinoval sociální apoštolát venezuelské provincie, vedl jezuitské centrum sociálních studií Gumilla v Caracasu a zastával funkci šéfredaktora jeho periodika *Revista SIC*. Jako nejmladší delegát se účastnil již 33. generální kongregace roku 1983. V letech 1996–2004

vykonával funkci představeného venezuelské provincie. V letech 2004 až 2014 byl rektorem katolické univerzity Táchira ve venezuelském San Cristóbalu. Během 35. GK roku 2008 jej otec generál Adolfo Nicolás jmenoval svým generálním poradcem se sídlem ve Venezuele. Od roku 2014 P. Sosa působil v Římě jako delegát pro jezuitské meziprovinciální domy a díla v Římě. 14. října 2016 ho 36. GK zvolila novým generálním představeným Tovaryšstva Ježíšova.

Ve všem je Prozřetelnost

Na měsíc a půl se loni na podzim v Římě sešli jezuité z celého světa, aby se společně účastnili 36. generální kongregace (GK). Jejím hlavním úkolem bylo zvolit nového generálního představeného, kterým se 14. října 2016 stal Venezuelan Arturo Sosa. Z jednání a diskuzí přítomných vzešlo také několik dekretů, týkajících se dalšího směřování jezuitského řádu.

„Generální kongregace byla setkáním bratrů z celého světa. Nesla se v atmosféře duchovních cvičení, střídaly se útěcha a neútěcha, vedle práce jsme se neustále modlili. Díky modlitbě se stáváme lidmi dobré vůle, kteří chtějí naslouchat druhým a dělat dobré věci. A tak tomu bylo i při generální kongregaci,“ přibližuje atmosféru tohoto nejvyššího zákonodárného shromáždění Tovaryšstva Ježíšova provinciál Josef Stuchlý, který v Římě zastupoval české jezuitu. GK se svolává pouze za účelem projednání záležitostí zvláštního významu anebo zvolení nového generálního představeného. Ten je volen do konce života, ale Konstituce umožňují, aby se se souhlasem papeže úřadu vzdal. Někdejší otec generál Adolfo Nicolás oznámil úmysl rezignovat z důvodu vysokého věku 20. května 2014 a 36. GK oficiálně svolal 8. prosince téhož roku. Plenárnímu zasedání v Římě předcházela přípravná setkání na úrovni provincií a konferencí.

Bratrské naslouchání

V neděli 2. října 2016 se v Římě sešlo 215 jezuitů ze 77 provincií a deseti regionů; patřili mezi ně provinciálové, členové generální kurie, zvolení delegáti a další jmenovaní jezuité. „Pro mne osobně bylo nejen povzbuzením, ale privilegiem, že jsem mohl hovořit s lidmi, kteří jsou celosvětově uznávaní nebo kteří pocházejí ze zón válečného konfliktu,“ svěruje se otec Stuchlý. „Tito lidé, kteří představují giganty z hlediska duchovního i pokud se týče jejich postavení ve společnosti, na mne měli čas, odpovídali na mé otázky a případně se sami na něco ptali mne. Panovala mezi námi atmosféra naslouchání. Přednášeli jsme své argumenty, a přestože občas byly v rozporu s argumenty druhých, nebrali si to osobně. Bylo cítit, že je to setkání bratří-jezuitů. Ať jsme odkudkoliv, máme stejného Ducha a máme oheň, za kterým jdeme,“ dodává český provinciál.

Plenární zasedání zahájila mše svatá, kterou v předvečer svátku

sv. Františka Borgiaše slavil v mateřském chrámě jezuitů Il Gesù nejvyšší představený dominikánského řádu Bruno Cadoré. Vztah mezi dominikánským a jezuitským řádem sahá až ke sv. Ignáci, a existuje dlouholetá tradice, podle které zádušní mši svatou za zesnulého generála jezuitů slouží právě mistr dominikánského řádu. V kázání hovořil P. Cadoré o smělosti pokusit se o nepravděpodobné, která byla příznačná pro sv. Ignáce, když zakládal Tovaryšstvo, a je realistická i proto, že se vždy snaží být v souladu s Ježíšem, který uskutečnil nepravděpodobné, když zničil smrt a dal zazářit životu.

Duchovní zkušenost

Vlastní jednání bylo zahájeno v pondělí 3. října na generální kurii nedaleko Vatikánu. Během dopoledních hodin GK přijala rezignaci Adolfa Nicoláse a odpovědnost za řád převzal americký jezuita James E. Grummer, kterého odstupující P. Nicolás ustanovil generálním vikářem.

Následující agenda se dělila do dvou fází. První týden přítomní hovořili o současném stavu Tovaryšstva, což jim mělo pomoci získat jasnější představu o tom, jakého generálního představeného dnes řád potřebuje. Diskuze probíhaly v malých skupinách, které se postupně měnily, aby zúčastněným umožnily lépe se navzájem poznat. V pondělí

10. října začala etapa zv. *murmuratio*, specifická pro způsob volby jezuitského generála a ustanovená již sv. Ignácem (Konstituce 694). Během čtyř dnů modliteb a rozlišování se volitelé setkávají při krátkých osobních rozhovorech, kde si vyměňují informace o vlastnostech dalších jezuitů, které považují za vhodné kandidáty na otce generála. Mezi rozhovory mohou spočinout v kapli, kde je vystavena Nejsvětější svátost, a v modlitbě rozvažovat nad tím, co se dozvěděli a na co se mají ptát.

V pátek 14. října ráno slavili členové GK mši svatou v kostele Svatého Ducha a po ní přistoupili k vlastní volbě. „Zvolit generála je možné ze všech jezuitů na světě. V praxi ale ten člověk musí být známý celému Tovaryšstvu; může to být nějaká charizmatická osobnost, ale většinou je to tak, že ten svět se ‚smrskne‘ do kongregační auly, a to se stalo i teď,“ přibližuje český provinciál Josef Stuchlý. „Proces výběru a volby je skutečně duchovní záležitost. Pozorujeme při něm vnitřní hnutí, útěchu a neútěchu, a řídíme se podle nich, nejen podle rozumu. Volba otce generála je jedním z nejhlubších duchovních zážitků mého života, kdy jsem skutečně vnímal, že Bůh je přítomen. Nové pro mne bylo, že jsem byl svědkem toho, jak Bůh jedná s celou skupinou. I když jednotlivci mají odlišné názory, skrze duchovní rozlišování ve skupině se dojde k ně-

čemu společnému, co člověk rozpoznává jako Boží vůli či vedení,“ přibližuje P. Stuchlý.

Usilovat o nemožné

Novým nástupcem sv. Ignáce ve vedení řádu byl v pátek 14. října dopoledne zvolen sedmašedesátiletý venezuelský jezuita Artur Sosa, který je prvním neevropanem v čele Tovaryšstva. „Sloganem celé kongregace pro mne bylo *Nothing coincidental, nothing accidental, everything providential*, což bych přeložil jako „Nic se neděje náhodně, nic se nestává náhodně, ve všem je Prozřetelnost“. To jsem silně cítil i při volbě nového generála. Prozřetelnost vidím v tom, že zvolení P. Sosa představuje vý-

znamný signál podpory papeže Františka a jeho směřování v církvi. A Prozřetelnost řekla, že to tento papež potřebuje,“ komentuje volbu P. Sosa představený českých jezuitů.

Následujícího dne, v sobotu 15. října dopoledne, nově zvolený otec generál předsedal děkovné mši svaté v kostele Il Gesù. V homilii navázal na kázání Bruna Cadoreho a zašel ještě o krok dále. Odkazem na Pannu Marii otevřel cestu ke smělosti usilovat nejen o nepravděpodobné, nýbrž také o nemožné, protože „u Boha není nic nemožné“. „Stejně jako sv. Ignác a jeho první druhové, stejně jako mnoho spolubratrů, kteří bojovali a bojují pod praporem kříže výhrad-

Papež František s delegáty 36. generální kongregace
(Foto GC36 Communications)

ně ve službě Pánu a jeho církvi, také my chceme přispět k uskutečnění toho, co se dnes zdá nemožným: lidstvo usmířené ve spravedlnosti, pokojně žijící v dobře udržovaném společném domě, kde je místo pro každého, protože jsme si vědomi toho, že jsme sourozenci, synové a dcery téhož jediného Otce,“ uvedl nový jezuitský generál.

Cestou rozlišování

V další části zasedání přítomní diskutovali o směřování a prioritách Tovaryšstva. Klíčovým okamžikem bylo setkání se Svatým otcem, které se již stalo historickou tradicí. Tentokrát se nekonalo ve vatikánském paláci, ale přímo v kongregační aule, kam papež František zavítal jako bratr mezi bratry v pondělí 24. října. Jezuitům přiblížil svou vizi toho, jak může Tovaryšstvo sloužit církvi a světu. Každý jezuita by podle něj měl prosit o tři milosti: útěchu, soucit a rozlišování. Jezuité nemají být „klerikální“, nýbrž „ekleziální“; jsou to „muži pro druhé“, kteří žijí mezi lidmi, snaží se dotknout srdce každého člověka a tak přispět k vytvoření církve, ve které je místo pro každého, evangelium je inkulturováno a každá kultura je evangelizována.

„Jako muži jsme často orientováni hlavně na cíl, který chceme uskutečnit, a nedíváme se jak; prostě co nejrychleji a nejefektivněji. Během GK jsme se jasně ptali: ‚Co máme dělat? K čemu nás Bůh volá?‘ Říkali jsme si,

že počkáme, co nám řekne papež, protože on je přece ten, kdo nám zadává poslání. Papež František nám ale žádný takový cíl nedal. Místo toho nás orientoval na způsob života a na cestu, jakou k cíli jdeme. Tou cestou je rozlišování. Máme sami rozlišovat a také druhé učit rozlišování,“ přibližuje návštěvu papeže Františka otec Stuchlý.

Uprostřed dnešního světa

Během dalších týdnů jednali přítomní jezuité o aktuálních otázkách a sepsali několik dokumentů, tzv. dekretů, které se dotýkají obnovy jezuitského života a poslání a obnovy způsobu řízení. Přímo v plénu vznikl dopis, ve kterém vyjádřili svou blízkost spolubratrům v oblastech zasazených válečným konfliktem – v Sýrii, na Ukrajině apod.

Generální kongregace byla zakončena v sobotu 12. listopadu bohoslužbou v kostele sv. Ignáce, které předsedal Arturo Sosa. V homilii hovořil o otřesných svědectvích z oblastí zmítaných válkou, která měl možnost vyslechnout během GK. „Duchovní rozlišování nám umožňuje dívat se na svět očima chudých a nutí nás spolupracovat s nimi na utváření pravého života, vycházet na periferie světa a odtud se snažit porozumět tomu, jak čelit krizi, která ohrožuje život na Zemi,“ zdůraznil nový představený jezuitského řádu.

Lenka Česková

Tvůj hlas byl v mlčení

*Do českých kin právě přichází dlouho očekávaný historický velkofilm amerického režiséra Martina Scorseseho **Mlčení**, který přibližuje působení jezuitských misionářů v Japonsku v době pronásledování křesťanů a klade řadu palčivých otázek všem věřícím divákům.*

Film **Mlčení** se zakládá na stejnojmenném románu japonského spisovatele Šúsaku Endó (1923–1996) z roku 1966. Zasazen je do první poloviny 17. století a vypráví příběh portugalského jezuita Sebastiãoa Rodriguese, který byl se svým spoluobratrem poslán do Japonska, aby sloužil tamním katolíkům, krutě pronásledovaným japonským režimem. Současně má také zjistit, co se stalo s jejich někdejším učitelem Cristóvãoem Ferreirou, o kterém se proslýchá, že se na mučidlech zřekl své víry.

Drama příběhu ukazuje víru stojící v protikladu k soucitu; mlčení, o kterém se hovoří v názvu díla, je mlčením či lhostejností Boha tváří v tvář bojům, které ve svém svědomí svádějí utiskovaní. „Mlčení zkoumá vztah mezi vírou, zradou a mučednictvím. Klade mnoho složitých otázek, které budou pravděpodobně vést k mnoha diskuzím o tajemství zla, utrpení, mučednictví a mlčení Boha, ale také o povaze víry a souci-

tu. Charakteristiky Japonců jsou velmi propracované, takže divák se nepohybuje na bezpečném poli, kde by mohl stranit pouze Evropanům a utlačovaným, jako je tomu například ve filmu *Misie*,” uvedl po soukromém promítání filmu před jezuitským publikem, které se konalo 29. listopadu 2016 na půdě Papežského orientálního institutu v Římě, chilský jezuita Antonio Delfau.

Touha po živém Bohu

„Scorsese se tímto filmem mimo jiné snažil vypořádat s otázkami, které ho jako věřícího člověka dlouhá léta doprovázely. A svým způsobem to byly i mé otázky,” přibližuje svůj zážitek z promítání český jezuitský scholastik Jiří Hebron, který v současné době v Římě studuje teologii. „Hlavní protagonisté jsou vykresleni velmi realisticky, bez puncu prvoplánového hrdinství antických postav. Nejvíce se mne dotklo zobrazení lidské nemohoucnosti tváří v tvář krutosti. Děj je však také prodchnut ohromnou touhou po živém Bohu;

touhou, která všechno nebezpečí převyšuje. Navzdory naturalisticky podanému násilí mne upoutala podmanivá atmosféra filmu; řekl bych ‚neměnná atmosféra‘, na jejímž ‚podkladě‘ se odehrávaly scény člověku nepříjemné, ale i úsměvné,“ vykresluje Jiří Hebron.

„Mlčení je intenzivní a silný film, který člověka nenechá lhostejným. Není to žádný hrdinský epos, naopak ve mně vyvolal spoustu nejistot. Nevypráví o světlé stránce dějin jezuitů. Je pravda, že mnoho jezuitů dalo svůj život pro víru v Japonsku, ale v tomto filmu vidíme tu druhou stranu, příběhy těch, kdo nenašli sí-

lu k tomu, aby podstoupili mučednictví. Je to tedy film o lidské slabosti a o mlčení Boha jako o hlubokých duchovních zkušenostech,“ popisuje další z účastníků římské projekce, mladý jáhen Duarte Rosado, který v Římě dokončuje studia teologie a stejně jako protagonisté filmu náleží do portugalské provincie. „Otázky, které film na závěr klade, se jednak týkají utrpení a toho, co to znamená najít Boha ve vlastním utrpení a v utrpení druhých, a jednak se obracejí k mé vlastní víře: ‚Jak je pevná? Co by mohlo znamenat mlčení Boha v mém životě? Jak přijmout svou slabost? Jak se zbavit předsta-

Herec Liam Neeson jako otec Ferreira ve filmu *Mlčení*
(Foto Paramount Pic.)

vy, že má víra je neotřesitelná? Existují hezké příběhy o víře, ale Scorseseho film není jedním z nich. Řekl bych, že není snadné se na tento film dívat, ale právě proto stojí za to ho vidět,“ doplňuje portugalský jezuita.

Trpět s Ježíšem

V roli protagonisty filmu, portugalského jezuita Sebastiãoa Rodriguese, vystupuje mladý americký herec Andrew Garfield, jenž se proslavil především jako představitel Spidermana. Jeho společníka na misijní cestě Francisca Garrupeho hraje Adam Driver, kterého filmoví diváci znají z Hvězdných válek. Formaci obou herců, jejíž součástí byla i týdenní ignaciánská duchovní cvičení, se věnoval americký jezuita a spisovatel James Martin, kterého režisér přizval k natáčení jako odborného poradce.

„I kdybych měl na přípravu na tuto roli deset let, nebylo by to dost,“ uvedl Garfield pro *New York Times*. „Byl jsem naprosto uchvácen všemi jezuitskými záležitostmi a jezuitská spiritualita mě velmi zaujala. Příprava trvala téměř rok, a když jsme přijeli na Tchaj-wan, prýštilo to ze mne,“ popisuje známý americký herec. Během přípravy na něj měla hluboký vliv právě zkušenost exercicií. „Při duchovních cvičeních kráčíte s Ježíšem, mluvíte a modlíte se s ním a také s ním trpíte. A je to zničující pocit vidět, jak je s někým, kdo byl vaším přítelem a koho milujete, tak

brutálně zacházeno,“ přibližuje svou zkušenost Andrew Garfield.

Duchovní disciplína obou herců, a zvláště Andrewa Garfielda, zapůsobila i na režiséra filmu Scorseseho. „Mluvil jsem s lidmi, kteří se pokoušeli udělat si tato cvičení a vydrželi to jen tři dny... A tento mladý muž je skutečně zvládl!“ uvedl Scorsese. „Rodrigues podniká ožehavou a delikátní cestu. V průběhu let jsem kvůli jeho roli hovořil s mnoha herci... Některým jsem duchovní záležitosti musel vysvětlovat. Andrew jimi skutečně žije,“ přibližuje režisér.

Třetího z protagonistů ztvárnil Liam Neeson, který si jezuitského kněze zahrál již roku 1986 ve známém filmu *Misie* o působení jezuitských misionářů v Jižní Americe. Úlohu poradce tehdy zastával americký jezuitský básník a pacifista Daniel Berrigan, který zemřel počátkem roku 2016. „Vzpomínám si, jak otec Dan říkal: ‚Víte, že Stanislavskij založil svá cvičení pro herce na Duchovních cvičeních sv. Ignáce?‘ Celou dobu to slyším. Skutečně to na mne zapůsobilo,“ vzpomíná Neeson na mši, kterou P. Berrigan slavil během natáčení filmu *Misie* v Kolumbii s herci, mezi něž patřili i Robert De Niro a Jeremy Irons.

Lenka Češková

P. Peter-Hans Kolvenbach SJ

30. 11. 1928–26. 11. 2016

Peter-Hans Kolvenbach se narodil 30. listopadu 1928 v nizozemském Drotenu nedaleko Nijmegenu; jeho otec byl Němec a matka Italka. Tam také strávil své dětství. Léta dospívání prožil během německé okupace Nizozemska. Tovaryšstvo Ježíšovo poznal během studií na Canisius College a po roce studia latiny a řečtiny vstoupil 7. září 1948 v Mariendaalu do jezuitského řádu. Své první sliby složil 8. září 1950. Třileté studium filozofie absolvoval na Berchmansově institutu v Nijmegenu; pak zahájil studia teologie.

Roku 1958 byl poslán do libanonského Bejrútu. Od počátku svého nového poslání se věnoval studiu arabštiny prostřednictvím přímého kontaktu s lidmi. Naučil se také arménštinu a specializoval se na arménštinu a literaturu. Čtyři roky studoval na univerzitě sv. Josefa v Bejrútu, kde získal doktorát z teologie. 29. června 1961 jej apoštolský vikář Bejrútu Eustace John Smith OFM vysvětil na kněze arménské katolické církve. Pak pokračoval ve studiu filozofie a lingvistiky v Bejrútu a Paříži. Poslední rok své formace

strávil v Clevelandu (USA), kde absolvoval třetí probaci. Poslední sliby složil 15. srpna 1969.

V letech 1968–1974 přednášel lingvistiku a arménský jazyk a literaturu na univerzitě sv. Josefa v Bejrútu. Roku 1974 byl jmenován představeným jezuitské viceprovincie na Blízkém východě. Tehdy zažil občanskou válku v Libanonu, během níž se terčem útoku stala i samotná bejrútská univerzita sv. Josefa, a několik jezuitů bylo zavražděno či uneseno. Roku 1975 se zúčastnil 32. generální kongregace Tovaryšstva. V letech 1981 až 1983 byl rektorem Papežského orientálního institutu v Římě a angažoval se na poli ekumenizmu.

Mezi Libanonem a Římem

Po odstoupení P. Pedra Arrupeho z funkce generálního představeného a po krátkém období, kdy Tovaryšstvo spravoval papežský delegát Paolo Dezza, byl P. Kolvenbach 13. září 1983 během 33. generální kongregace zvolen 29. generálním představeným řádu. V roce 1987 dával postní duchovní cvičení papeži a Římské kúrii. Zúčastnil se mnoha biskupských synod. Byl členem Kongregace pro evangelizaci národů, Kongregace pro instituty zasvěceného života a poradcem Kongregace pro východní církve. V roce 1995 řídil 34. generální kongregaci Tovaryšstva, která se zabývala různými otázkami včetně poslání Tovaryšstva v moderním světě. Během svého generalátu kladl důraz na spolupráci laiků na poslání jezuitů ve světě (dří-

ve byl také světovým asistentem Společenství křesťanského života).

Dne 2. února 2006, ve svých sedmdesáti osmi letech a po bezmála dvaceti pěti letech v čele Tovaryšstva, svolal na počátek roku 2008 35. generální kongregaci, na níž kvůli pokročilému věku rezignoval na svou funkci. Delegáti kongregace 14. ledna 2008 jeho rezignaci přijali a o pět dní později zvolili jeho nástupcem P. Adolfa Nicoláse. Pater Kolvenbach se vrátil do Libanonu, kde se stal členem řádové komunity v Bejrútu. Pracoval jako pomocný knihovník a archivář na univerzitě sv. Josefa a věnoval se různým témům z oblasti arménského jazyka a literatury. Zemřel v Bejrútu po krátké hospitalizaci v sobotu 26. listopadu 2016 večer, několik dní před svými osmaosmdesátými narozeninami.

Otec Peter-Hans
Kolvenbach ve své
pracovně
(Foto La Croix)

Poslední rozloučení se konalo ve středu 30. prosince v jezuitském kostele sv. Josefa při *Collège Notre-Dame de Jamhour* v Bejrútu. Pohřební mši předsedal představený blízkovýchodní provincie Dany Younès; kázal otec generál Arturo Sosa. Mše se účastnili patriarchové maronitské a arménské katolické církve, biskupové různých východních ritů (katolických i pravoslavných), řada kněží a řeholníků, ale i představitelé libanonské vlády a tamní diplomacie. Otec generál Arturo Sosa sloužil zádušní mši v pátek 2. prosince v mateřském kostele Tovaryšstva Ježíšova *Il Gesù*. Pater Kolvenbach je prvním z jezuitských generálů, který není pochován v Římě.

V nelehkých dobách

Celé Tovaryšstvo vzpomínalo na P. Kolvenbacha jako na hluboce duchovního člověka, který byl příkladem tiché a mimořádně pokorné služby. V kondolenčním telegramu, který zaslal otci generálovi Arturu Sosovi, vyzdvihl papež František Kolvenbachovu ryzí věrnost Kristu a evangeliu, jež se pojila s velkorysým nasazením a duchem služby při výkonu úřadu, který zastával pro dobro církve. „Otec Kolvenbach byl zvolen ve složité době. Po dlouhé nemoci P. Arrupeho tehdy Jan Pavel II. jmenoval Paola Dezzu svým reprezentantem pro vedení Tovaryšstva. Ten pak během velmi krátké doby svolal generální kongregaci, aby se

vedení řádu vrátilo do normálních kolejí,“ uvedl pro Vatikánský rozhlas Federico Lombardi. „Právě tehdy byl zvolen P. Kolvenbach. Velmi živě se mi ta chvíle vybavuje. Na kongregaci byl přítomen také Jorge Mario Bergoglio, jako reprezentant Argentiny, i velmi mladý Arturo Sosa, zastupující venezuelskou provincii,“ popisuje okolnosti zvolení P. Kolvenbacha jezuitským generálem P. Lombardi.

„Otec Kolvenbach byl zvláštní osobnost: působil jako provinciál na Blízkém východě, přestože pocházel z Evropy, a celý svůj apoštolský život prožil v Libanonu. Ve vedení Tovaryšstva se soustředil na poslání ve světě, s velkou pozorností vůči tomu, co po nás v dnešní situaci Duch žádá, ale osobně se příliš na veřejnosti neprojevoval – v protikladu k otci Arrupemu. Měl také mimořádnou paměť a inteligenci, sám četl všechny dopisy, pamatoval si naprosto všechno, a proto do detailu znal místní situaci, někdy lépe než jeho asistenti,“ přibližuje osobnost svého spolubratra italský jezuita.

P. Lombardi také připomněl, že Petr-Hans Kolvenbach byl přísný a asketický, což ovšem nemělo vliv na jeho osobní kontakty, které byly vždy velmi příjemné. Jako lingvista a znalec sv. Ignáce a primárních pramenů jezuitské spirituality obohacoval spolubratry svým důvtipem a znalostmi.

Lenka Češková

P. Stanislav Richter SJ

10. 11. 1923–31. 10. 2016

Pater Stanislav Richter SJ se narodil 10. listopadu 1923 v Brně a 25. listopadu byl pokřtěn v Tuřanech. Po maturitě na klasickém gymnáziu se stal ve válečném roce 1942 bohoslovcem brněnského semináře a 5. července 1947 přijal z rukou biskupa Karla Skoupého kněžské svěcení. Poté působil jako kaplan ve farnostech Běhařovice a Oslavany. Po dvou letech kněžské služby požádal o vstup do Tovaryšstva Ježíšova a 7. září 1949 začal na Velehradě svůj noviciát. Na jaře roku 1950 jej zastihla násilná likvidace řeholí, po níž byl internován v Bohosudově, a pak následovala tři léta nucené vojenské

služby v PTP na Slovensku. Otec Stanislav zůstal věrný svému povolání a v roce 1951 složil v Plaveckém Podhradí první řeholní sliby. V roce 1953 byl protiprávně odsouzen a strávil jeden a půl roku ve vězeních v Trenčíně, na Pankráci a ve Rtyni. Po propuštění žil v rodných Chrlcích a pracoval jako dělník v První brněnské strojírně.

Po Pražském jaru mu bylo v roce 1969 dovoleno nastoupit opět do duchovní správy. Krátce působil v Rousínově, pak od roku 1970 ve farnosti Knínice u Boskovic, a později ještě navíc ve farnosti Visky u Letovic. Roku 1992 se přestěhoval do Charitního domova na Moravci, odkud ještě podle svých sil vypomáhal v okolních kostelech. Pán si jej k sobě povolal 31. října 2016 ve večerních hodinách, několik dní před jeho devadesátými třetími narozeninami. Poslední rozloučení se uskutečnilo 7. listopadu při mši svaté sloužené v 11 hodin ve farním kostele Nalezení svatého Kříže na Moravci. Po ní bylo tělo zemřelého uloženo na místním hřbitově.

Evangelně důsledný otec Rybář

Josef Beránek
Deník venkovského faráře
Hovory s Janem Rybářem

Praha, Vyšehrad a Karmelitánské nakl. 2016
 ISBN 978-80-7429-755-7
 ISBN 978-80-7195-845-1

Otec Rybář je rozený vypravěč. Kniha rozhovorů, která vyšla v roce jeho 85. narozenin, dokázala tuto bezprostřednost vyprávění uchovat. Patří mezi ten typ knížek, které se čtou jedním dechem. Zvláště proto, že za nimi stojí životní příběh, který je žitý do důsledků.

Životní důslednost otce Rybáře nemá podobu pedantství. Naopak, charakterizuje ji něco, co bychom mohli nazvat neuhýbavým naplňováním evangelia – tedy radostné zvěsti o Bohu, který má zájem o člověka. Tento typ důslednosti vedl otce Rybáře k vytrvalosti, se kterou šel za svým řeholním povoláním v jezuitském řádu, i k vytrvalosti na cestě

kněžství. Osvědčil ji v komunistickém kriminále i při práci dělníka na stavbách a v hutnictví, jako farář na Trutnovsku v době normalizovaného socialismu i za svobodných poměrů po listopadu 1989 v Rychnově nad Kněžnou. Čtenář se dozví o bohatosti setkání s lidmi, kteří tuto evangelní důslednost otce Rybáře ovlivnili – Zvěřina, Mandl, Ondok, Otčenášek, Dieška, Vrbenský, Davídek, Reynek, Vokolek a další.

Kniha ale není jen souborem vzpomínek. To by bylo povaze otce Rybáře cizí. Proto celá druhá polovina knihy přináší rozhovory na tématu současná. Otec Rybář sám sebe rád označuje za obyčejného venkovského faráře. Jeho rozhled a zájem jsou ale mnohem širší. Neskrývá vyhraněné názory na nutnost reformy církve a na kněžský celibát; na srdci mu leží přesvědčivá chudoba církve i důraz spíše na radost z víry než na oběť. Ne se všemi závěry je snadné se ztotožnit, za všemi je ale vidět poctivé hledání, jak žít důsledně evangelium. A které je navíc doštědčeno celým životem.

Petr Havlíček SJ

Anotace

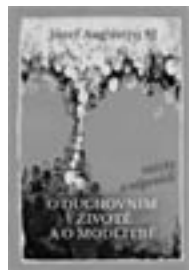

Stefan Kiechle

Umět se rozhodnout

Kostelní Vydří, Karmelitánské nakl. 2016

ISBN 978-80-7195-869-7

Józef Augustyn

O duchovním životě a o modlitbě

Brno, Cesta 2016

ISBN 978-80-7295-217-5

Důležitá životní rozhodnutí jsou námětem knížky současného provinciála německých jezuitů. Vychází v ní z pravidel sv. Ignáce o rozlišování duchů a o způsobech vykonání správné životní volby. Postoj *indifference*, klasický ignaciánský předpoklad správného rozhodování, trefně rozlišuje nejprve jako „svobodu od něčeho“ a posléze jako „svobodu k něčemu“. Další klasické kritérium ignaciánského rozhodování – *magis* – zajímavě vidí ze dvou stran: buď jako více ovoce (užitku pro druhé), nebo více útěchy (užitku pro mne). Nepřehlíží ani potíže, které rozhodování ztěžují – naše psychická zranění, osobní krize nebo časovou tíseň. Celou knihu pak shrnuje deset praktických zásad dobrého rozhodování.

Na zásadní a mnohdy palčivé otázky autor nabízí odpovědi hluboce zakotvené v bohatství spirituální teologie a ve výborné znalosti lidské psychologie, podložené zkušenostmi. Opírá se o Písmo, Ignácova Duchovní cvičení i o řadu dalších duchovních autorů. Zaměřuje se především na provázení duchovním životem v náročných situacích (přetíženost, specifické problémy mládí i stáří, osobní utrpení, nepříjemnosti ze strany okolí) a na potíže s modlitbou (hledání správného způsobu modlitby, roztržitost, lenost, únava). Poukazuje na tvůrčí potenciál vnitřních nesnází, které naznačují, ve které oblasti došlo k nezdravému vývoji, a na co je tedy zapotřebí se při jejich řešení nejprve soustředit.

Zprávy

Praha

■ Při příležitosti 400. výročí povýšení jezuitské akademie se sídlem v Klementinu na druhou pražskou univerzitu (Ferdinandovu) a 300. výročí narození zakladatele klementinské hvězdárny Josefa Steplinga (29. června 1716) se 9. až 10. listopadu 2016 v Národní knihovně ČR v Praze konala mezinárodní konference „Klementinum a jezuitská věda“, na které vystoupila řada domácích i zahraničních odborníků, mj. americký jezuita Paul Mueller, administrativní viceředitel Vatikánské observatoře. Při příležitosti konference byla v Klementinu otevřena výstava „Josef Stepling, osvícený jezuita“, která byla k vidění do ledna 2017.

■ Ve středu 23. listopadu 2016 v Senátu ČR převzal dlouholetý šéfredaktor českého vysílání Vatikánského rozhlasu P. Josef Koláček SJ Cenu Václava Bendy za statečné občanské postoje v době komunistické diktatury, udělovanou Ústavem pro studium totalitních režimů. Cena měla být zároveň poděkováním všem redaktorům i externistům, kteří se podíleli na vysílání České redakce Vatikánského rozhlasu v době komunistického režimu a jejichž půso-

bení mělo pro československé katolíky za železnou oponou neocenitelný přínos.

České Budějovice

■ O víkendu 25.–27. listopadu 2016 se na půdě Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích konala mezinárodní interdisciplinární konference věnovaná osobnosti jezuitského filozofa a teologa Pedra Hurtada de Mendoza (1578–1641). Ve více než dvaceti příspěvcích se odborníci z deseti zemí celého světa dotkli nejrůznějších témat ze života a učení baskického jezuita a pokusili se nastínit, proč jeho dílo téměř upadlo v zapomnění a zda lze jeho myšlenky aplikovat i v dnešní době.

Hutisko-Solanec

■ Od středy 28. prosince 2016 do neděle 1. ledna 2017 se uprostřed vlašských kopců uskutečnilo setkání českých a slovenských scholastiků, které doprovázel český provinciál Josef Stuchlý a další jezuité z obou provincií. Vedle odpočinku a možnosti lépe se vzájemně poznat setkání nabídlo také intelektuální podněty. Historik Jan Stříbrný představil významné osobnosti z dějin obou provincií, jako byli Adolf Kajpr či Vendelín Javorka, a nabídl širší re-

flexi socio-kulturního stavu Evropy. Společně s jezuitským astrofyzikem Pavlem Gáborem jezuité hledali Boha v kráse jeho stvoření.

Kolín

■ Ve dnech 3. až 5. ledna 2017 se konalo výroční setkání členů české provincie. Více než dvacet jezuitských otců, bratří a mladých jezuitů ve formaci se sešlo v exercičním domě v Kolíně. První den byl věnován zprávě otce provinciála o 36. generální kongregaci a volbě nového otce generála. Ve středu 4. ledna se účastníci vydali do Prahy na pouť za nová povolání k pražskému Jezulátku. Bohoslužbě předsedal provinciál Josef Stuchlý, kázal jeho předchůdce František Hylmar. Po obědě v pražské rezidenci se účastníci vrátili do Kolína, kde jim ředitel exercičního domu Petr Vacík přiblížil proměny v chodu a aktivitách domu. Setkání bylo zakončeno eucharistií, při které jezuité bez slavných slibů obnovili své prosté sliby.

Telč

■ O víkendu 2. až 4. prosince 2016 se v Telči setkala téměř dvacet mladých lidí, které spojuje zájem o ignaciánskou spiritualitu a mezinárodní jezuitský projekt Magis. Patřili mezi ně účastníci loňského světového setkání Magis v Polsku, organizátoři jeho experimentů na území České republiky i noví zájemci, kteří se zapojili do příprav Středoevropského Magisu 2017. „Magisáci“ měli pro-

stor na osobní reflexi i sdílení s druhými v tzv. Magis kolečkách. O svátku sv. Františka Xaverského společně slavili mši svatou v původně jezuitském kostele Jména Ježíš.

Vatikan/Rím

■ Ve středu 30. listopadu 2016 přijal papež František na soukromé audienci amerického režiséra Martina Scorseseho, tvůrce filmu Mlčení. Během audience, jíž se účastnili i členové režisérovy rodiny a producent filmu s manželkou, Scorsese papeži daroval japonský obraz Panny Marie, který byl uctíván japonskými podzemními křesťany v 17. století.

O několik dní dříve, v neděli 27. listopadu, zavítal Scorsese s rodinou a přáteli do mezinárodní jezuitské komunity del Gesù, kde poobědval s mladými jezuitou ve formaci. Několik jezuitů režiséra provedlo po pokojích sv. Ignáce a kostelech Il Gesù a sv. Ignáce. V úterý 29. listopadu se na půdě Papežského východního institutu uskutečnilo zvláštní promítání filmu Mlčení, kterého se zúčastnily zhruba tři stovky jezuitů žijících a studujících v Římě. Po projekci měli přítomní příležitost k diskuzi s tvůrcem snímku.

Vatikan

■ Ve středu 14. prosince 2016 jmenoval papež František jakožto vedoucí Sekce pro migranty a uprchlíky Úřadu pro službu integrálnímu lidskému rozvoji dva podsekretáře tohoto úřadu. S platností od 1. ledna

2017 se jimi stali P. Fabio Baggio z Misijní kongregace scalabrinianů a kanadský jezuita Michael Czerny, od roku 2010 poradce Papežské rady *Iustitia et Pax*. Oba kněze, kteří mají bohaté zkušenosti v oblasti sociální spravedlnosti, papež jmenoval svými přímými spolupracovníky v záležitostech týkajících se uprchlíků a migrantů.

■ Novým arcibiskupem metropolitou Alžíru jmenoval papež František v sobotu 24. prosince 2016 francouzského jezuita Paula Desfargese, který v Alžírsku žije již čtyři desetiletí a 23. května 2015 se stal apoštolským administrátorem alžírské metropole.

■ Od začátku tohoto roku dochází z iniciativy papeže Františka ke změně v Celosvětové síti modlitby s papežem (Apoštolát modlitby). Pro každý měsíc je předem zveřejňován pouze jediný úmysl pro univerzální církev, střídavě všeobecný a evangelizační. Druhý úmysl bude vypracováván „na poslední chvíli“ z podnětu papeže Františka. K modlitbě za tento druhý úmysl Svätý otec vždy vyzve při promluvě před modlitbou Anděl Páně každou první neděli v měsíci. Papež si tak přeje vystoupit proti převládající lhostejnosti a zaměřit modlitbu na konkrétní situace, vyplývající z aktuálních okolností.

Dublin

■ Ve dnech 7. až 10. listopadu 2016 se v Dublinu uskutečnilo sedmé se-

tkání jezuitských univerzitních kaplanů a jejich spolupracovníků z řad řeholních sester a laiků (tzv. euro-skupina JUPC, *Jesuit University Pastoral Care*), kterého se zúčastnilo zhruba čtyřicet zástupců řady provincií Evropy a Blízkého východu.

Téma setkání znělo „Jak ‚revoluce něhy‘ papeže Františka proměňuje vnímání institucionální církve a jaký dopad to může mít na naši univerzitní pastoraci“. Hlavním hostem byl anglický novinář Jimmy Burns, autor knihy *Francis, Pope of Good Promise*. Účastníci se také zamýšleli nad výzvami, které s sebou přináší synoda o mladých, víře a rozlišování povolání, plánovaná na rok 2018. Závěrečný blok byl věnován reflexi setkání Magis 2016 v Polsku a představení Středoevropského Magisu 2017.

Madrid

■ Španělská filmová společnost *Goya Producciones* uvedla na trh DVD s polohranými dokumenty autorské dvojice Jany K. Studničkové a Otakára M. Schmidta. Nechybí mezi nimi ani film „Nejsme andělé, jen děláme jejich práci“ z roku 2006. Do budoucna se připravují španělské mutace dalších děl, mj. i filmu „Misie. Až na kraj světa s jezuitou“ z roku 2013.

Řím

■ Při příležitosti Světového dne migrantů a uprchlíků, který připadl na neděli 15. ledna, navštívil gene-

rální představený jezuitů Arturo Sosa v pátek 13. ledna římské jezuitské centrum pro uprchlíky *Centro Astalli*. V chrámě Il Gesù se zúčastnil modlitebního setkání „Mladí uprchlíci: naděje na mírovou budoucnost“, při kterém mj. zazněla svědectví pěti mladých lidí z různých částí světa (Guinea, Albánie, Afghánistán, Sýrie, Etiopie), kteří do Itálie přišli jako nezletilí. Otec generál pronesl modlitbu za uprchlíky a migranty, a skupina mladých migrantů mu představila ikonu Klanění tří mudrců, na které jsou mudrcové vyobrazeni jako chudí přistěhovalci.

Řím/Brusel

■ Novým předsedou Konference jezuitských provinciálů Evropy a Blízkého východu (CEP) jmenoval v pondělí 23. ledna generální představený jezuitů Arturo Sosa Francka Janina, který od roku 2011 stojí v čele provincie Jižní Belgie a Lucembursko. Nové funkce se ujme koncem léta, kdy nahradí irského jezuitu Johna Dardise, který byl během 36. generální kongregace jmenován jedním z asistentů *ad providentiam* a poradcem otce generála pro rozlišování a apoštolské plánování.

Seznam podporovatelů od 4. října 2016 do 23. ledna 2017

Marie Vaňková, Bruntál; Jaroslav Adamík, Přešov; anonym, Chotěboř; Lubomír Chron, Praha; Mgr. Gerik Císař, Černošice; Veronika Linhartová; Ing. Petr Durna, Brno; Ing. František Jaroš, Praha; Pavla a Jaroslav Gébloví, Litovel; Jindřiška Jiráková, Praha; Markéta Kalinová; Marie Sodomková, Praha; Václav Uhlíř, Nové Město na Moravě; Marie Zachovalová; Cyril Pazderka, Jihlava; Ing. Pavel Martínek, Praha; Josef Stojaspal, Dolní Němčí; Larissa Smogleyova; Ing. Ludvík Rušar, Pacov; Libor Vašek; Karel Pažourek, Brno; Ing. František Kania; RNDr. Anna Seikaninová, Brno; pí Váchalová, Stráž u Tachova; Miroslav Jírů; Otílie Špottová, Český Těšín; Mgr. Pavel Zíma, Hronov; Ing. Petr Štolle, Praha; Pavel Kahoun, Praha; Ervín Tomiczek; Jarmila Vajďáková, Trnava u Zlína; Helena Dobrovolná, Brno; Bc. Miroslav Lev, Havířov; Jitka Bidrmanová; Jaroslava Valová, Věrovany; Eva Bulharová; Česká provincie SSJ, Olomouc; Růžena Nebřenská, Praha; Anna Kubíková, Tvrdonice; Milena Šimánková, Praha; Josef Černý, Praha; p. Laube; Anna Palová, Frýdek-Místek.

Všem dárcům upřímně děkujeme

Jubilea

P. Jan Rybář	Trutnov	17. 2.	55 let kněžství
P. Josef Čupr	Brno	18. 3.	45 let kněžství
P. Jiří Šolc	Hostýn	13. 3.	35 let kněžství
P. Josef Hladiš	Velehrad	11. 2.	85 let
P. Petr Havlíček	Olomouc	14. 3.	45 let
P. Petr Vacík	Praha	3. 2.	40 let

Srdečně blahopřejeme